

14.

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Gradačac („Službeni glasnik Općine Gradačac“, br. 4/08, 5/12, 1/17, 5/18 i 8/18), Općinsko vijeće Općine Gradačac, na 21. sjednici od 28.02.2019. godine, razmatrajući Prijedlog programa izrade i održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije na području užeg dijela grada Gradačca za 2019. godinu, d o n o s i

ZAKLJUČAK**I**

Općinsko vijeće usvaja program izrade i održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije na području užeg dijela grada Gradačca za 2019. godinu, sa cjenovnikom izrade i održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije na području užeg dijela grada Gradačca za 2019. godinu, koji je sastavni dio ovoga zaključka.

II

Ovaj zaključak će biti objavljen u „Službenom glasniku Općine Gradačac“.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA GRADAČAC
- Općinsko vijeće -**

**Broj:01-05-76/19
Datum:28.02.2019.god.
G r a d a č a c**

**PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Šakić Enir, prof. s.r.**

P R O G R A M A

**izrade i održavanja horizontalne i vertikalne
signalizacije na području užeg dijela grada
Gradačca za 2019. godinu**

OPĆE SMJERNICE

Putevi na Opštini kao osnova na kojoj se odvija saobraćaj, moraju se projektirati, izgrađivati, opreмати i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti saobraćaja. Mrežu javnih puteva, zavisno od njihovog društvenog i privrednog značaja, čine magistralni, regionalni i lokalni putevi, kao i ulice u naseljima na Opštini.

Javni put čine donji i gornji stroj puta, putni građevinski objekti, saobraćajni znakovi i oprema, objekti, saobraćajni znakovi i oprema, objekti za potrebe puta, a javni put van naselja i zemljišni pojas s obje strane puta širine najmanje jedan metar i zračni prostor iznad kolovoza u visini od sedam metara, računajući od najviše tačke kolovoza.

Kolovozi ulica u naseljima kroz koje prolaze magistralni i regionalni putevi i horizontalna signalizacija na njima smatraju se dijelovima tih puteva.

Ulica je dio puta u naseljenom mjestu, s trotoarom i ivičnjakom, pored koje se najmanje s jedne strane nalaze redovi kuća ili grupe zgrada. Lokalni putevi i ulice u naselju kao javne površine su od opšteg značaja za saobraćaj i iste svako može slobodno da koristi pod uslovima određenim zakonom i odlukama Skupštine općine. Lokalni putevi i ulice u naselju moraju biti osposobljeni da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.

Upravljanje, građenje, održavanje i zaštitu mreže lokalnih, nekategorisanih puteva i ulica u naselju vrši opštinski organ uprave nadležan za komunalne poslove.

- Horizontalna signalizacija

Horizontalna signalizacija predstavlja sve vrste oznaka na kolovozu koje služe za regulisanje, vođenje i kanalisanje saobraćajnih struja vozila, pješaka i biciklista. Takođe, obezbjeđuje razumljive informacije za vozača a da pri tome on nemora da skreće pogled sa kolovoza (uz uslov da je pravilno izvedena i održavana). Najveći nedostatak je slaba uočljivost pri lošim vremenskim uslovima (snijeg, magla).

Na području užeg dijela Gradačca horizontalna signalizacija se nalazi u veoma lošoj situaciji. Razdjelne linije po glavnoj cesti su davno nestale i ne vrši se adekvatno osvježavanje, što je slučaj i sa pješačkim prijelazima.

Na području kružnog toka kod OŠ „I.G.Kovačić“ postoji situacija sa novo asfaltiranim dijelom puta, pješački prijelaz je iscrtan samo do polovine puta dok ostala polovica je ne ocrtana i ne regulisana sa znakovima.

Isti slučaj je i sa obližnjim ulicama gdje je horizontalna signalizacija u dosta lošem stanju ili i ne postoji. Na dijelovima magistralnog puta, tačnije kod bolnice gdje se nalaze dva pješačka prijelaza, zbog velikog protoka vozila dolazi do ubrzanog trošenja i nestajanja oznaka pješačkog prijelaza. Isti slučaj je kod dječijeg obdaništa „Kolibri“ što povećava opasnost po djecu i ostale pješake.

Podužne oznake na kolovozu su linije koje se pružaju paralelno sa osovino kolovoza i služe za definisanje načina korištenja kolovozne površine.

- Razdjelna linija - razdvajanje kolovoznih površina po smjerovima kretanja ili za razdvajanje jednosmjernih kolovoza po trakama; izvodi se bijelom bojom, i kao što je gore već navedeno, na području užeg dijela grada ne postoji,
- Ivična linija – isticanje ivice vozne površine (ako ne postoji ivičnjak) ili za izdvajanje zaustavnih traka – bijela boja. Za sličaj izdvajanja kolovozne površine sa posebnom namjenom (vozila JGP, niše za BUS stajališta i sl.) – žuta boja. Po sporednim ulicama ova vrsta horizontalne signalizacije takođe ne postoji ili je u većem slučaju dotrajala i izbljedita. Što se tiče autobuskih stajališta, ista nisu adekvatno obilježena horizontalnom signalizacijom dok su popraćena vertikalnom.

Sve navedene vrste linija mogu se javiti u tri oblika:

- Puna (neisprekidana) – zabrana prelaženja sa jedne na drugu površinu kolovoza.
- Isprekidana linija – dozvoljava promjenu površine kolovoza (promjena vozne trake, preticanje i sl.).
- Udvojena linija – zavisno od oblika – djelimičnu ili potpunu zabranu promjene kolovozne površine.

Poprečne oznake na kolovozu imaju pravac upravan na osovino kolovoza tj. saobraćajnog toka i predstavljaju mjesta promjene režima saobraćaja. Izvode se bijelom bojom i veće širine (perspektiva iz ugla opažanja vozača). Ove oznake se uvijek kombinuju sa vertikalnom signalizacijom (saobraćajni znaci) i svjetlosnom signalizacijom (semafori).

Linija zaustavljanja - mjesto ispred koga vozač obavezno mora da zaustavi vozilo. Razlikujemo tri slučaja:

- Znak STOP – obavezno zaustavljanje,
- Isprekidana linija – zaustavljanje po potrebi,
- Zaustavljanje ispred raskrsnice sa kružnim tokom

Pješački prelazi su sastavni dio površinskih raskrsnica nezavisno od tipa saobraćajnice. Min širina 4 modula tj. 3,00 m.

Prelazi za bicikliste – u zoni raskrsnice obilježavaju se zajedno sa pješačkim prelazima i smještaju se uglavnom između pješačkog prelaza i konfliktne zone raskrsnice. Min širina – dva modula tj. 2,00 m. Ovdje se mora napomenuti da na prostoru čitavog grada ne postoji saobraćajna traka namijenjena za kretanje biciklista, nego se isti uglavnom kreću po trotoaru čime direktno ugrožavaju pješake ili kolovoznom traku gdje predstavljaju opasnost po vozače motornih vozila. Takođe ni prijelazi biciklista preko kolovoza nije adekvatno obilježen, nego isti koriste pješačke prijelaze za prelazak preko kolovoza.

- Vertikalna signalizacija

Vertikalna signalizacije se može definisati kao skup posebno kodiranih oznaka namijenjenih učesnicima u saobraćaju, koje se, u odnosu na saobraćajne površine, lociraju u vertikalnoj ravni. Tako formiran skup oznaka prezentiran je učesnicima u saobraćaju pomoću različitih saobraćajnih znakova. Njihova osnovna namjena proistekla je iz potrebe da se upravlja kretanjem po mreži. Drugim riječima, saobraćajni znakovi se mogu tretirati kao jedno od tehničkih sredstava za regulisanje i upravljanje saobraćajnim tokovima. Posmatrano sa aspekta upravljačkog sistema, saobraćajni znakovi predstavljaju tzv. spoljne elemente sistema, a posmatrano sa aspekta korisnika saobraćajnog sistema, vertikalna signalizacija može da se tretira kao sredstvo lokalnog regulisanja saobraćaja za kretanje po saobraćajnoj mreži. S obzirom da je namjena vertikalne signalizacije proistekla iz potrebe da se upravlja kretanjem po saobraćajnoj mreži, ona je, prema lokaciji, jedno od najviše eksponiranih sredstava za regulisanje i upravljanje saobraćajem. Posmatrano sa aspekta regulisanja saobraćaja, njen značaj ogleda se u činjenici da korisnicima prenosi neophodne informacije o dozvoljenim brzinama, uslovima prioriteta i režimu kretanja na pojedinim segmentima saobraćajne mreže.

Drugim riječima, ona omogućava da se kretanje kanališe i usmjerava prema unaprijed definisanom režimu saobraćaja odnosno da se dinamički, pješački i stacionarni režimi saobraćaja definišu i sprovedu i u praksi. S druge strane, pojedine grupe saobraćajnih znakova omogućavaju orijentisanje na mreži, što je posebno značajno u velikim gradovima i tzv. "otvorenim dionicama puteva". Tako primijenjena vertikalna signalizacija omogućava efikasno vođenje saobraćajnih tokova prema odredištima i ciljevima kretanja.

Položaj i sadržaj vertikalne signalizacije moraju biti potpuno sinhronizovani sa horizontalnom signalizacijom, kao i sa građevinskim projektom saobraćajnice.

Osnovni zahtjevi koje vertikalna signalizacija treba da ispuni mogu se sagledati ako analiziramo proces kroz koji korisnik prolazi dok je u kontaktu sa porukama koje signalizacija prenosi. Ukratko, korisnik koji prilazi nekom od znakova vertikalne signalizacije trebalo bi, bez smanjenja brzine kretanja, da prepozna informaciju prije no što bude u stanju da pročita njenu poruku, da je zatim shvati i sa povjerenjem prihvati i, najzad, da ima dovoljno vremena da donese odgovarajuću odluku i preduzme akciju prije no što stigne do mjesta na koje se poruka odnosi. Vrijeme koje je vozaču potrebno za svaku od ovih faza zavisi od brojnih subjektivnih i spoljašnjih uticaja, kao na primjer atmosferskih, saobraćajnih ili uslova okruženja, ali i od kvaliteta, načina postavljanja i složenosti poruke svakog znaka posebno.

- „Čitanje“ saobraćajne signalizacije

U toku vožnje, kada je jedan od osnovnih elemenata dinamički aspekt doživljavanja signalizacije, ispred vozača je zaštitno staklo na vozilu, koje je istovremeno i ograničavajući element percepcije saobraćajne signalizacije. U ukupnom vremenu vožnje, koje se uglavnom sastoji u kontrolisanju putanje kretanja vozila, signalizacija zauzima samo oko 10% ukupne aktivnosti vozača. Zbog toga je vrlo važno da se ostvari kvalitetan kontakt između vozača i poruka koje prenosi signalizacija.

Analiza saobraćajne signalizacije po ulicama

- Ulica Varoška

Prvenstvena namjena ove ulice jeste prečac koji ona predstavlja spajanjem ulice Kadić Mahala i magistralnog puta M14.1. Dužina ovog prečaca iznosi 300 metara dok određeni sokaci koji proizilaze prema kućama iznose 600 metara. Urađena je od asfaltnog zastora koji se nalazi u izrazito lošem stanju. Od horizontalne signalizacije treba spomenuti obilježeni pješački prijelaz na spajanju sa ulicom Kadić Mahala i to je ujedno i jedini primjer oznaka na kolovozu. Pored navedene situacije sa pješačkim prijelazom, isti bi trebalo uraditi na izlazu ove ulice na magistralni put M14.1, kao i razdjelnu liniju po smjerovima.

Sa druge strane ne postoji ni veći broj vertikalne signalizacije a mogu se izdvojiti sljedeći saobraćajni znakovi:

Red. br.	Vrsta saobr. znaka	Lokacija	Tabla	Stub	Vrsta oštećenja	Novi
1.	STOP	Na spajanju na ul. Kadić Mahala	Da	Da	Folija	Folija sa simbolom
2.	STOP	Na izlazu na M 14.1	Da	Da	Tabla i stub se nalaze u lošem stanju	Tabla i stub

- Ulica Sviračka

Sviračka ulica ustvari predstavlja dio magistralnog puta M14.1, a koji predstavlja spajanje grada sa drugim mjestima Opštine, i na koji se nadovezuje regionalni put R462. Ulica se prostire od Sarajevske kod industrijske zone do Titove ulice u dužini od 1900 metara. Širine kolovoza odgovara propisima magistralnog puta i iznosi 6,00 metara. Kolovoz je urađen od finog kolovoznog zastora sa odgovarajućim prepustima za oborinske vode. Kada

se pogleda horizontalna signalizacija možemo utvrditi da se radi o kvalitetno urađenoj signalizaciji koja se redovno obnavlja. Razdjelna linija po smjerovima takođe je jasno uočljiva na svakom dijelu kolovoza, a na cijeloj dužini postoji 12. pješačkih prijelaza od kojih se 6. nalazi unutar velikog kružnog toka i pravilno su obilježeni i od strane vertikalne signalizacije. Nedostaci u pogledu vertikalne signalizacije navedeni su u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta saobr. znaka	Lokacija	Tabla	Stub	Vrsta oštećenja	Novi
1.	Spajanje sa sporednim putem sa desne strane	Poljoprivredna apoteka preko puta knjižare „Fasell“	Da	Da	Oštećena folija sa simbolom i stub	Folija sa simbolom i stub
2.	STOP	Izlaz iz ul. Hazna na magistralni put	Da	Da	Oštećena folija i nizak stub	Folija sa simbolom i stub
3.	Obilježeni pješački prijelaz	Kod Glaskomerca	Ne	Ne	-	2. tabla i 2. stuba
4.	Zabrana skretanja u lijevo	Ispod autobuskog stajališta u Svircu	Da	Da	Stub ne odgovara prema visini	Stub
5.	Autobusko stajalište	Autobuska stajališta u Svircu	Ne	Ne	-	2. tabla i 2. stuba
6.	Saobraćaj iz suprotnog smjera	Svirac	Da	Da	Oštećena folija i ukrivljen stub	Folija sa simbolom i stub
7.	Spajanje sa sporednim putem sa lijeve strane	Svirac	Da	Da	Deformisana tabla i stub	Tabla i stub
8.	Put sa prvenstvom kretanja	Prije raskrsnice spajanja sa regionalnim putem	Da	Da	Tabla se kao i stub nalazi u lošem stanju	Tabla i stub
9.	Zabranjeno zaustavljanje i parkiranje	Kod Doma zdravlja	Da	Da	Tabla i stub se nalaze u lošem stanju	Tabla i stub
10.	STOP	Izlaz sa gornjeg parkinga Doma zdravlja	Da	Da	Udaren stub koji je skroz ukrivljen	Stub
11.	Obilježeni pješački prijelaz	Ulaz u gornji parking doma zdravlja	Ne	Ne	-	2. table i 2. stuba
12.	STOP	Izlaz iz ulice od frizerskog salona	Da	Da	Tabla i stub se nalaze u lošem stanju	Tabla i stub
13.	Zabrana skretanja u lijevo	Kod apoteke Ibn Sina	Da	Da	Tabla i stub se nalaze u lošem stanju	Tabla i stub kao i izmiještanje znaka
14.	Zabranjeno zaustavljanje i parkiranje	Obdanište „Kolibri“	Da	Da	Išarani simbol i dotrajali stub	Folija i stub

Pored gore navedenih ulica, potreba za saobraćajnim znakovima postoji na području cijele Opštine Gradačac.

REZIME

Obilaskom terena i uvidom u postojeću kako vertikalnu tako i horizontalnu signalizaciju, zatečeno je haotično stanje koje je prije svega rezultat neodržavanja iste, a isto tako i rezultat vandalizma i nekulture građana (pisanje po saobraćajnim tablama, odvaljivanje i sl.).

Na osnovu svega uočenog možemo zaključiti da je potrebno uraditi značajne promjene koje će vozačima dati jasniju sliku prilikom kretanja vozilima, a one se prije svega svode na osvježavanje i zamjenu saobraćajne signalizacije prema propisima ZOBS-a na putevima u BiH. Prema tome, potrebno je postaviti odgovarajuće saobraćajne znakove sa reflektujućom folijom, kako bi isti postali znatno uočeniji prilikom noćne vožnje ili prilikom loših vremenskih uticaja, zatim postaviti te iste znakove na odgovarajuća mjesta u zavisnosti od simbola i funkcije kao i odgovarajuću visinu, te izvršiti ocrtavanje odgovarajućih oznaka horizontalne signalizacije.

U cilju skretanja pažnje vozačima potrebno je uraditi vibracione ili zvučne trake koje će dodatno upozoriti vozače na kretanje po putu u naselju te mogućnost postojanja biciklista ili pješaka. Vibracione trake su tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja, kojima se pri prelasku vozila proizvode jače vibracije i zvučni efekti kojima se upozoravaju vozači da smanje brzinu kretanja, odnosno da usklade vožnju sa propisanim ograničenjem brzine. Po pravilu vibracione trake se postavljaju preko kolovoza ispred škola, vrtića, željezničkih prijelaza, pješačkih prijelaza, putnih naplatnih prolaza, ukrštanje i opasnih krivina gdje su velike brzine kretanja i gdje se želi upozorenjem pomoću jačih vibracija i zvučnih efekata, postići smanjenje brzine kretanja vozila na propisanu. Vibracione trake se mogu raditi od kamene eruptivne granulacije ili horizontalnih traka izrađenih od drugih odabranih materijala (plastika ili guma), a izvode se preko cijele širine

kolovoza, širine 20-40 cm i visine 18-25 mm. Vibracione trake se postavljaju u paru na međusobnoj udaljenosti 1,8 m (2,0 m), ukoliko je potrebno mogu da se ponove više puta. Njihovo rastojanje zavisi od brzine nailaska vozila. Vibracione trake mogu se izvoditi i kao trake preko cijele širine kolovoza, širine 9-12 cm i visine 18-25 mm. Vibracione trake mogu se postaviti i u setovima od 5, 6 i 7 traka. Rastojanje između setova iznosi 15 ili 30 m, u zavisnosti dali se primjenjuju u naselju ili van naselja. Unaselju u prvom setu rastojanje između traka je 45-60 cm, u drugom 30-45 cm i u trećem 25-35 cm. Van naselja u prvom setu rastojanje između traka je 60-80 cm, u drugom 45-60 cm i u trećem 30-40 cm.

U programu je obuhvaćeno 2. ulice koje se nalaze u užem dijelu grada a koje zahtijevaju odgovarajuću saobraćajnu rekonstrukciju.

- Osvježenje saobraćajne signalizacije u ul. Varoška	284,62 KM
- Osvježenje saobraćajne signalizacije u ul. Sviracka	3.933,75 KM
- Saobraćajni znakovi na području Opštine	8.981,63 KM
- Vibracijske trake	8.000,00 KM
- Saobraćajna ogledala	3.800,00 KM
Ukupno:.....	25.000,00 KM

Program održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije zajedno sa vibracijskim usporivačima kretanja motornih vozila sa PDV-om iznosi.....**25.000,00 KM.**

Prilog ovom Programu je Cjenovnik usluga za utvrđene poslove.

Cjenovnik održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije

Vertikalna signalizacija:					
Red. br.	Saobraćajni znak	Jedinica mjere	Količina	Jedinična cijena	Cijena
1.	Zabranjeno zaustavljanje i parkiranje	komad	8	76,00	608,00
2.	Obilježeni pješački prijelaz	komad	15	76,00	1.140,00
3.	Ukrštanje sa sporednim putem sa desne strane	komad	3	76,00	228,00
4.	Ukrštanje sa sporednim putem sa lijeve strane	komad	2	76,00	152,00
5.	Djeca na putu	komad	1	76,00	76,00
6.	Zabrana saobraćaja za kamione, autobuse i zaprežna vozila	komad	-	-	-
7.	STOP	komad	10	76,00	760,00
8.	Put sa prvenstvom prolaza	komad	2	76,00	152,00
9.	Saobraćaj iz suprotnog smjera	komad	1	76,00	76,00
10.	Put sa jednosmjernim saobraćajem	komad	2	76,00	152,00
11.	Usporivač kretanja motornih vozila	komad	1	76,00	76,00
12.	Slijepa ulica	komad	3	76,00	228,00
13.	Zabranjeno skretanje u desno	komad	2	76,00	152,00
14.	Zabranjeno skretanje u lijevo	komad	2	76,00	152,00
15.	Autobusko stajalište	komad	2	76,00	152,00
16.	Stubovi 2' sa anker pločom ili ankerom za montažu u betonski temelj	m	150,96	19,25	2.906,12
17.	Montaža stubova u betonski temelj	komad	54	33,00	1.782,00
18.	Saobraćajna ogledala	komad	10	380,00	3.800,00

Horizontalna signalizacija					
Tankoslojne oznake					
1.	Izrada središnje pune linije d=12 cm	m	1.100	0,60	660,00
Debeloslojne oznake					
1.	Izrada pješačkih prijelaza (neto ofarbana površina)	m ²	64	10	640,00
2.	Izrada zaustavne linije (neto ofarbana površina)	m ²	14	30,00	420,00
3.	Izrada jednosmjernih strelica	komad	6	36,30	217,80
4.	Ugradnja vibracijskih traka	m	136,75	50,00	6.837,60
UKUPNO					21.367,52
PDV (17%)					3.632,47
SVE UKUPNO					24.999,99

JP „Parkinzi“ Gradačac
Broj : 81/19
Gradačac, 29.01.2019.

direktor:
[Signature]
Nihad Okanović dipl.ecc.

15.

II

Ovaj zaključak će biti objavljen u „Službenom glasniku Općine Gradačac“.

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Gradačac („Službeni glasnik Općine Gradačac“, br. 4/08, 5/12, 1/17, 5/18 i 8/18), Općinsko vijeće Općine Gradačac, na 21. sjednici od 28.02.2019. godine, razmatrajući Prijedlog programa popravki i održavanja urbanog mobilijara, klupa, mostova i kanti za smeće na javnoj gradskoj površini, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I

Općinsko vijeće usvaja program popravki i održavanja urbanog mobilijara, klupa, mostova i kanti za smeće na javnoj gradskoj površini.

Zadužuje se nadležna Općinska služba da razmotri mogućnost uključivanja u ovaj program i ostalih javnih površina na području općine Gradačac.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA GRADAČAC
- Općinsko vijeće -

Broj:01-05-77/19
Datum:28.02.2019.god.
G r a d a č a c

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Šakić Enir, prof. s.r.